



1	HET MENSELIJK LICHAAM
2	DE EERSTE MINUTEN
3	LEVENSBEDREIGENDE AANDOENINGEN
4	DE GEWONDE PATIËNT
5	DE ZIEKE PATIËNT
6	ZWANGERSCHAP EN SPOEDBEVALLING
7	HULPVERLENING AAN KINDEREN
8	URGENTIES DOOR OMGEVINGSFACTOREN
9	PSYCHIATRISCHE URGENTIES
10	VERPLAATSEN VAN DE PATIËNT
11	RAMPENGENEESKUNDE
12	ORGANISATIE
13	TECHNIEKEN
14	AANVULLINGEN
15	WOORDENLIJST

# 15

## WOORDENLIJST

### INHOUD

15.1 Verklarende woordenlijst

15.2 Vergelijkende woordenlijst

# 15.1 Verklarende woordenlijst

Dit handboek bevat eveneens een alfabetische woordenlijst van termen die in de genees- en verpleegkunde dikwijls gebruikt worden. Het is niet de bedoeling dat je deze lijst van buiten leert. Deze woordenlijst is een verklarend hulpmiddel voor woorden die je, als beginnend hulpverlener-ambulancier, vreemd kunnen voorkomen.

De volgende afkortingen worden gebruikt:

off.: officiële term  
sam.: gebruikt in samenstelling met een ander woord  
afk.: afkorting  
m.b.t.: met betrekking tot  
bijv.: bij voorbeeld

<i>abces</i>	etterverzameling
<i>abdominaal</i>	m.b.t. de buik
<i>abortus</i>	vruchtafdrijving
<i>absorptie</i>	opname, opslorping
<i>abrasio</i>	schaafwonde
<i>acceleratie</i>	versnelling
<i>ACLS</i>	afk. Advanced Cardiac Life Support
<i>acuut</i>	plots opkomend
<i>agitatie</i>	verwardheid
<i>AIDS</i>	afk. Acquired Immuno Deficiency Syndrome: een virale ziekte die het afweerstelsel ondermijnt
<i>airway</i>	ademweg ( <b>A</b> - B - C)
<i>ALS</i>	afk. Advanced Life Support
<i>alveool</i>	luchtblaasje, eindvertakking van de luchtwegen
<i>ambulance</i>	ziekenwagen

<i>ambulancier</i>	off. hulpverlener-ambulancier
<i>amplitude</i>	golfooogte
<i>amputatie</i>	afzetting van een lichaamsdeel
<i>anafylaxis (shock)</i>	uitgesproken allergische reactie
<i>anatomie</i>	wetenschap die de (op)bouw van het lichaam bestudeert
<i>anatomische houding</i>	houding waarbij de patiënt rechtop staat
<i>angor</i>	pijn of zwaartegevoel in de hartstreek door zuurstoftekort van het hart
<i>anisocorie</i>	ongelijke pupillen
<i>anterieur</i>	m.b.t. de voorzijde
<i>antigenen</i>	stoffen die het afweerstelsel aanzetten tot de vorming van antilichamen
<i>antilichamen</i>	eiwitten die door het afweerstelsel aangemaakt worden om antigenen onschadelijk te maken
<i>anus</i>	aars
<i>aorta</i>	grote lichaamsslagader
<i>appendicitis</i>	ontsteking van de blindedarm
<i>appendix</i>	blindedarm
<i>arteriole</i>	kleine slagader
<i>arterie</i>	slagader
<i>articulair</i>	m.b.t. een gewricht
<i>arythmie</i>	onregelmatig ritme
<i>aspireren</i>	opzuigen
<i>atrium</i>	voorkamer van het hart
<i>asystolie</i>	afwezigheid van elektrische hartactiviteit
<i>auditief</i>	m.b.t. het gehoor
<i>auscultatie</i>	onderzoeken door te beluisteren
<i>autonoom</i>	niet gecontroleerd door het bewustzijn

<i>avulsie</i>	afrukking
<i>axilla</i>	oksel
<i>BABI</i>	afk. Belgian Association of Burn Injuries
<i>bacterie</i>	microbe
<i>BD</i>	afk. bloeddruk
<i>BESEDIM</i>	afk. Belgian Society of Emergency and Disaster Medicine
<i>bilateraal</i>	beiderzijds
<i>biologisch</i>	m.b.t. de levende wezens
<i>blast</i>	schokgolf
<i>BLS</i>	afk. Basic Life Support
<i>brachiaal</i>	m.b.t. de arm
<i>brady-</i>	sam. traag
<i>bradycardie</i>	trage hartslag
<i>bradypnoe</i>	trage ademhaling
<i>breathing</i>	ademen
<i>bronchitis</i>	ontsteking van de luchtwegen
<i>bronchus</i>	luchtweg
<i>bw</i>	afk. brandweer
<i>canule</i>	pijpje, buisje
<i>capillair</i>	haarvat
<i>cardiaal</i>	m.b.t. het hart
<i>cardiopulmonair</i>	m.b.t. hart en longen
<i>cardiovasculair</i>	m.b.t. het hart- en bloedvatenstelsel
<i>CARA</i>	afk. Chronische Aspecifieke Respiratoire Aandoening
<i>carotis (arteria)</i>	slagader in de hals

<i>caudaal</i>	naar het onderste deel (voeten) van het lichaam toe
<i>centraal zenuwstelsel</i>	hersenen en ruggemerg
<i>centrale 100</i>	off. hulpcentrum 100
<i>centralist</i>	off. aangestelde van het hulpcentrum 100
<i>cerebellum</i>	kleine hersenen
<i>cerebraal</i>	m.b.t. de hersenen
<i>cerebrospinaal</i>	m.b.t. de hersenen en het ruggemerg
<i>cervicaal</i>	m.b.t. de nek
<i>chemisch</i>	scheikundig
<i>chronisch</i>	langdurend
<i>circulatoir</i>	m.b.t. het hart- en bloedvatstelsel
<i>civiel</i>	burgerlijk
<i>clavicula</i>	sleutelbeen
<i>CO</i>	afk. voor koolstofmonoxide
<i>CO<sub>2</sub></i>	afk. voor koolzuurgas
<i>coccyx</i>	staartbeen
<i>colon</i>	dikke darm
<i>coma</i>	toestand van bewusteloosheid
<i>complicatie</i>	verwikkeling
<i>concussie</i>	(hersens)chudding
<i>conductie</i>	geleiding
<i>conjunctiva</i>	slijmvlies van het oog
<i>contusie</i>	kneuzing
<i>convulsie</i>	stuipaanval
<i>cornea</i>	hoornvlies van het oog

<i>coronair</i>	m.b.t. de kransslagader
<i>costaal</i>	m.b.t. een rib
<i>CPR</i>	afk. CardioPulmonaire Reanimatie
<i>craniaal</i>	m.b.t. de schedel
<i>cranium</i>	schedel
<i>CVA</i>	afk. Cerebraal Vasculair Accident
<i>cyanose</i>	blauwverkleuring
<i>deceleratie</i>	vertraging
<i>decubitus</i>	neerliggen in ventrale, dorsale of laterale houding
<i>defibrillatie</i>	het onderbreken van een fibrillatie
<i>delirium (tremens)</i>	(dronkemans)waanzin
<i>dentaal</i>	m.b.t. de tanden
<i>depressie</i>	gedrukte gemoedstoestand, neerslachtigheid
<i>dermis</i>	huid
<i>DGH</i>	afk. Dringende Geneeskundige Hulpverlening
<i>DMH</i>	afk. Dringende Medische Hulpverlening
<i>diabetes</i>	suikerziekte
<i>diafragma</i>	middenrif
<i>distaal</i>	van de romp verwijderd
<i>dorsaal</i>	naar de rugzijde toe
<i>dosis</i>	hoeveelheid
<i>dragee</i>	geglazuurde pil of tablet
<i>drug</i>	illegaal gebruikt middel
<i>dyspnoe</i>	kortademigheid
<i>eclampsie</i>	stuipaanval tijdens de zwangerschap, gepaard gaande met een te hoge bloeddruk

<i>EHBO</i>	afk. Eerste Hulp Bij Ongevallen
<i>EKG</i>	afk. elektrocardiogram, d.i. de geregistreeerde elektrische activiteit van het hart
<i>elektrocardiograaf</i>	toestel dat de elektrische activiteit van het hart optekent
<i>embolie</i>	afsluiting van een (slag)ader door een klontor of luchtbel
<i>emfyseem</i>	luchtopstapeling
<i>endocrien</i>	m.b.t. het inwendig klierstelsel
<i>endotracheaal</i>	in de luchtpijp
<i>enzym</i>	eiwit dat een scheikundige stof kan omzetten in een andere stof
<i>epidermis</i>	opperhuid
<i>epiduraal</i>	gelegen tussen de hersenvliezen en de schedel
<i>epiglottis</i>	strotklepje
<i>epiglottitis</i>	ontsteking van het strotklepje
<i>epilepsie</i>	ziekte met herhaalde stuipaanvallen
<i>erytheem</i>	roodheid
<i>erytrocyt</i>	rode bloedcel
<i>evacuatie</i>	ontruiming
<i>evaluatie</i>	beoordeling
<i>evaporatie</i>	verdamping
<i>excretie</i>	verwijdering uit het lichaam
<i>expiratie</i>	uitademing
<i>extensie</i>	strekking
<i>extern</i>	uitwendig
<i>extraduraal</i>	gelegen buiten de hersenvliezen
<i>faciaal</i>	m.b.t. het aangezicht
<i>facies</i>	aangezicht

<i>faeces</i>	stoelgang
<i>febriel</i>	koortsig
<i>femoraal</i>	m.b.t. het dijbeen
<i>femur</i>	dijbeen
<i>fibrillatie</i>	onsamenhangende en ondoeltreffende elektrische activiteit van het hart, zodat er geen pols is
<i>flail-chest</i>	fladderthorax die ontstaat door verscheidene ribbreuken
<i>flebitis</i>	ontsteking van een ader
<i>flexie</i>	buiging
<i>foetaal</i>	m.b.t. een foetus
<i>foetus</i>	groeierende vrucht in de baarmoeder
<i>fractuur</i>	breuk
<i>frequentie</i>	snelheid waarmee een verschijnsel zich voordoet, uitgedrukt in aantal keren per tijd
<i>frictie</i>	wrijving
<i>frontaal</i>	m.b.t. het voorhoofd
<i>fysiologie</i>	studie van de werking van de organen
<i>fysiek</i>	lichamelijk
<i>fysisch</i>	natuurkundig
<i>gastro-</i>	sam. m.b.t. de maag
<i>genitaal</i>	m.b.t. de geslachtsorganen
<i>genitaliën</i>	geslachtsorganen
<i>geriatisch</i>	m.b.t. ouderdomsziekten
<i>Glasgow Coma Scale</i>	methode voor het onderzoeken van het bewustzijn, waarbij dit in een cijfer wordt uitgedrukt
<i>glucose</i>	suiker
<i>Guedel</i>	oropharyngeale canule

<i>gynaecologisch</i>	m.b.t. vrouwenziekten
<i>haematemese</i>	braken van bloed
<i>haemorrhagie</i>	bloeding
<i>harttamponade</i>	opstapeling van vocht in het hartzakje waardoor het hart niet meer goed kan werken
<i>Heimlich-maneuver</i>	vrijmaken van de ademweg door het verhogen van de druk in de borstkas
<i>hematoom</i>	bloeduitstorting
<i>hemoglobine</i>	eiwit dat zuurstof in de rode bloedcel bindt
<i>hemopneumothorax</i>	bloed- en luchtopstapeling in de borstholte
<i>hemoptoe</i>	ophoesten van bloed
<i>hemostase</i>	bloedstelping
<i>hemothorax</i>	bloedopstapeling in de borstholte
<i>hepatitis</i>	leverontsteking, benaming van het virus dat hepatitis veroorzaakt
<i>HIV</i>	afk. Human Immunodeficiency Virus, dat AIDS veroorzaakt
<i>humaan</i>	menselijk
<i>humerus</i>	bovenarmbeen
<i>hydro-</i>	sam. m.b.t. water
<i>hyper-</i>	sam. te veel
<i>hyperextensie</i>	overstrekking
<i>hyperglycemie</i>	te hoog suikergehalte in het bloed
<i>hypersensitief</i>	overgevoelig
<i>hypertensie</i>	te hoge bloeddruk
<i>hyperthermie</i>	te hoge lichaamstemperatuur
<i>hyperventilatie</i>	te snelle ademhaling
<i>hypnotisch</i>	slaapverwekkend

<i>hypo-</i>	sam. te weinig
<i>hypoderm</i>	onderhuid
<i>hypoglycemie</i>	te laag suikergehalte in het bloed
<i>hypotensie</i>	te lage bloeddruk
<i>hypothermie</i>	te lage lichaamstemperatuur
<i>hypoventilatie</i>	onvoldoende ademhaling
<i>hypoxie</i>	tekort aan zuurstof in de organen en weefsels
<i>immuunstelsel</i>	afweerstelsel
<i>implantatie</i>	inplanting
<i>incompleet</i>	onvolledig
<i>indicatie</i>	aanwijzing
<i>infarct</i>	afsluiting van een slagader met afsterven van weefsel tot gevolg (bijv. hartspier, hersenen, ...)
<i>infectie</i>	besmetting
<i>inferior</i>	onder, lager
<i>inфуus</i>	inbrengen van een vloeistof in de ader
<i>ingestie</i>	inname
<i>inhalatie</i>	inademing
<i>injectie</i>	inspuiting
<i>inspiratie</i>	inademing
<i>insufficiënt</i>	ontoereikend
<i>intern</i>	inwendig
<i>interventie</i>	tussenkomst
<i>intoxicatie</i>	vergiftiging
<i>intra-</i>	sam. binnenin
<i>intracraniaal</i>	in de schedel

<i>intraduraal</i>	gelegen binnen de hersenvliezen
<i>intramusculair</i>	in een spier
<i>intraveneus</i>	in een ader
<i>intubatie</i>	inbrengen van een tube in de luchtwegen
<i>iris</i>	regenboogvlies van het oog
<i>iritis</i>	ontsteking van de iris
<i>ischemie</i>	bloedtekort in de weefsels
<i>isocorie</i>	gelijke grootte van de pupillen
<i>Joule</i>	eenheid van hoeveelheid elektrische energie (bijv. van een defibrillator)
<i>juveniel</i>	bij jongeren
<i>kinetiek</i>	bewegingsleer
<i>kinetisch</i>	m.b.t. energie opgewekt door beweging
<i>klinisch</i>	m.b.t. klachten en ziektekenen
<i>kritiek</i>	wat het leven bedreigt
<i>kwalitatief</i>	m.b.t. eigenschappen
<i>kwantitatief</i>	m.b.t. hoeveelheid, orde van grootte
<i>laceratie</i>	snijwonde
<i>laryngoscoop</i>	toestel om de larynx te kunnen bekijken
<i>larynx</i>	strottehoofd
<i>lateraal</i>	verwijderd van de middellijn
<i>leukocyt</i>	witte bloedcel
<i>ligament</i>	gewrichtsband
<i>locaal</i>	plaatselijk
<i>lumbaal</i>	m.b.t. tot de lenden
<i>luxatie</i>	ontwrichting (subluxatie: gedeeltelijke ontwrichting)

<i>malaise</i>	ongesteldheid
<i>maligne</i>	kwaadaardig
<i>mandibula</i>	onderkaak
<i>mandibulair</i>	m.b.t. de onderkaak
<i>MAST</i>	afk. Military Anti Shock Trousers
<i>maxilla</i>	bovenkaak
<i>maxillair</i>	m.b.t. de bovenkaak
<i>Mayo-tube</i>	oropharyngeale canule
<i>mediaal</i>	naar de middellijn toe
<i>mediaan</i>	op de middellijn
<i>medico-</i>	sam. m.b.t. de geneeskunde
<i>medisch</i>	geneeskundig
<i>medulla</i>	ruggemerg
<i>meningen</i>	hersenvliezen
<i>meningitis</i>	ontsteking van de hersenvliezen
<i>Minerva</i>	stijve halskraag
<i>miose</i>	puntvormig samengetrokken pupil
<i>mobiel</i>	beweeglijk
<i>monitor</i>	toestel om de vitale tekenen of waarden te volgen
<i>monitoring</i>	het volgen van de vitale tekenen of waarden d.m.v. een monitor
<i>mortuarium</i>	plaats waar overledenen worden opgebaard
<i>motorisch</i>	m.b.t. beweging
<i>MUG</i>	off. Mobiele Urgentie Groep
<i>multipel</i>	veelvuldig
<i>musculair</i>	m.b.t. het spierstelsel

<i>mydriase</i>	wijde pupil
<i>myocard</i>	hartspier
<i>narcotisch</i>	verdovend
<i>nasaal</i>	m.b.t. de neus
<i>necrose</i>	het afsterven van weefsel
<i>neonaat</i>	pasgeborene
<i>nerveus</i>	m.b.t. het zenuwstelsel
<i>neuro-</i>	sam. m.b.t. een zenuw
<i>neuron</i>	zenuwcel
<i>N.K.O.</i>	afk. neus- keel en oorziekten
<i>obstructie</i>	verstopping, belemmering
<i>occlusie</i>	afsluiting
<i>oedeem</i>	vochttopstapeling
<i>oedemateus</i>	m.b.t. oedeem
<i>oesophagus</i>	slok darm
<i>oesophagaal</i>	m.b.t. tot slok darm
<i>oraal</i>	m.b.t. mondholte
<i>orbita</i>	de oogkas
<i>oropharyngeaal</i>	m.b.t. de mond en de keel
<i>os</i>	been
<i>osteo-</i>	sam. m.b.t. beenderstelsel
<i>ovarium</i>	eierstok
<i>pacemaker</i>	electrische gangmaker van de hartspier
<i>palmair</i>	m.b.t. de handpalm
<i>palpatie</i>	onderzoek door betasten

<i>pancreas</i>	alvleesklier
<i>paradoxaal</i>	in tegenstelling met wat verwacht wordt
<i>paralyse</i>	verlamming
<i>parese</i>	krachtsvermindering
<i>partieel</i>	gedeeltelijk
<i>patella</i>	knieschijf
<i>pathogeen</i>	ziekteverwekkend
<i>pathologie</i>	ziekteleer
<i>patiënt</i>	zieke of gewonde
<i>pediatrie</i>	kindergeneeskunde
<i>pelvis</i>	bekken
<i>pelvisch</i>	m.b.t. het bekken
<i>penetrerend</i>	doorborend
<i>penis</i>	roede
<i>perfusie</i>	het toedienen van een infuus
<i>pericard</i>	hartzakje
<i>perifeer</i>	oppervlakkig
<i>perimeter</i>	omtrek
<i>peritoneaal</i>	m.b.t. het buikvlies
<i>peritoneum</i>	buikvlies
<i>phalanx</i>	vinger- of teenkootje
<i>pharynx</i>	keelholte
<i>placenta</i>	moederkoek
<i>plantair</i>	m.b.t. de voetzool
<i>plasma</i>	bloedbestanddeel, d.i. bloed zonder de bloedlichaampjes

<i>pleura</i>	longvliezen
<i>pneumonie</i>	longontsteking
<i>pneumothorax</i>	ophopen van lucht in de borstholte
<i>positie</i>	houding
<i>posterieur</i>	naar achter toe
<i>precordiaal</i>	vóór het hart gelegen
<i>prematuur</i>	vroegtijdig
<i>preventie</i>	voorzorgsmaatregel
<i>preventief</i>	voorkomend
<i>procedure</i>	werkwijze
<i>prostaat</i>	zaadklier
<i>proteïne</i>	eiwit
<i>protrusie</i>	het vooruitduwen
<i>proximaal</i>	dichter naar het referentiepunt in de romp toe
<i>psychisch</i>	geestelijk
<i>pulmonair</i>	m.b.t. de longen
<i>pulserend</i>	kloppend
<i>punctie</i>	insteken van naald of canule voor het afprikken van vocht
<i>pupil</i>	opening in het regenboogvlies
<i>quadrant</i>	vierde deel van een cirkeloppervlak
<i>rad.</i>	afk. eenheid van radioactieve straling
<i>radiatie</i>	straling
<i>radiaal</i>	m.b.t. het spaakbeen
<i>radius</i>	het spaakbeen
<i>reanimatie</i>	heropwekken van de levensfuncties

<i>rectum</i>	endeldarm
<i>reflex</i>	automatische reactie op een prikkel
<i>registreren</i>	optekenen
<i>renaal</i>	m.b.t. de nieren
<i>reproductie</i>	voortplanting
<i>respiratie</i>	ademhaling
<i>respiratoir</i>	m.b.t. het ademhalingsstelsel
<i>retina</i>	netvlies
<i>rotatie</i>	wenteling, draaibeweging
<i>ruptuur</i>	breuk, scheur
<i>RX</i>	afk. radiografie
<i>sacraal</i>	m.b.t. het heiligbeen
<i>sacrum</i>	heiligbeen
<i>saturatie</i>	verzadiging, bijv. van de rode bloedcellen met zuurstof
<i>scapula</i>	schouderblad
<i>schizofrenie</i>	geestesziekte met wanen en hallucinaties
<i>sclera</i>	“wit” van het oog, buitenste omhulsel van de oogbol
<i>scoop</i>	lepelberrie
<i>scrotum</i>	balzak
<i>sedativum</i>	kalmeermiddel
<i>semi-</i>	sam. half-
<i>seniel</i>	oud
<i>sensibel</i>	gevoelig
<i>sepsis</i>	bloedbesmetting door ziektekiemen
<i>septum</i>	tussenschot

<i>seropositief</i>	besmet met bijv. HIV, hepatitis, ...
<i>serum</i>	bloed ontdaan van het stolsel
<i>SEVESO</i>	plaats in Italië waarnaar de wetgeving i.v.m. rampenplanning voor risico-bedrijven genoemd wordt
<i>sexueel</i>	geslachtelijk
<i>shock</i>	onvoldoende bevoeïning van de weefsels en organen met bloed en zuurstof
<i>sinus</i>	holte of bijholte van de neus
<i>sinusitis</i>	ontsteking van een bijholte van de neusholte
<i>skelet</i>	beenderstelsel
<i>somnolent</i>	slaperig
<i>sonde</i>	plastiek buisje dat vocht of gas af- en aanvoert bijv. uit de blaas, de maag
<i>sperma</i>	mannelijk zaad, zaadvloeistof
<i>spermatozoïde</i>	mannelijke zaadcel
<i>spinaal</i>	m.b.t. het ruggemerg
<i>spontaan</i>	niet bewust gewild of veroorzaakt, vanzelf optredend
<i>sputum</i>	fluid
<i>START</i>	afk. Simple Triage And Rapid Treatment: eenvoudige en snelle beoordeling en behandeling bij rampen
<i>status</i>	toestand
<i>status epilepticus</i>	langdurige periode van herhaalde epilepsie-aanvallen
<i>steriel</i>	vrij van bacteriële besmetting
<i>sternum</i>	borstbeen
<i>stimulerend</i>	opwekkend
<i>stoma</i>	kunstmatige verbinding tussen een lichaamsholte (bijv. luchtpijp, darm, ...) en de buitenwereld
<i>subarachnoïdaal</i>	onder de hersenvliezen

<i>subcutaan</i>	onderhuids
<i>supportief</i>	ondersteunend
<i>sutura</i>	hechting
<i>syncope</i>	kort bewustzijnsverlies
<i>tachy-</i>	sam. snel-
<i>tachycardie</i>	snelle hartslag
<i>tachypnoe</i>	snelle ademhaling
<i>temporaal</i>	m.b.t. de slapen
<i>testikel</i>	teelbal
<i>tetanie</i>	kramp
<i>therapie</i>	behandeling
<i>thoracaal</i>	m.b.t. de borstkas
<i>thorax</i>	borstkas
<i>thrombocyt</i>	bloedplaatje
<i>thrombose</i>	afsluiting door een bloedklonter
<i>thrombus</i>	klonter
<i>thyroïd</i>	schildklier
<i>tibia</i>	scheenbeen
<i>trachea</i>	luchtpijp
<i>tractie</i>	kracht uitoefenen op een structuur door zacht te trekken
<i>transpireren</i>	zweeten
<i>transport</i>	vervoer
<i>trauma</i>	verwonding
<i>traumatologie</i>	studie over wonden
<i>Trendelenburg</i>	houding waarbij de voeten hoger liggen dan het hart

<i>triage</i>	sortering
<i>trimester</i>	periode van drie maanden
<i>tube</i>	plastiek buis die in de luchtpijp kan aangebracht worden
<i>tumor</i>	gezwel
<i>ulceratie</i>	zweer
<i>ulna</i>	ellepijp
<i>ulnair</i>	m.b.t. de ellepijp
<i>umbilicaal</i>	m.b.t. de navel
<i>unilateraal</i>	eenzijdig
<i>urethra</i>	urineweg van de blaas naar de buitenwereld
<i>ureter</i>	urineleider van de nier naar de blaas
<i>urgentie</i>	dringendheid
<i>urinaal</i>	fles om in te wateren
<i>uterus</i>	baarmoeder
<i>vaccin</i>	entstof
<i>vaccinatie</i>	het toedienen van een entstof om de weerstand tegen een besmetting te verhogen
<i>vacuüm</i>	luchtledig
<i>vagina</i>	schede
<i>vena cava</i>	holle ader
<i>vene</i>	ader
<i>ventilatie</i>	ademhaling, beademing
<i>ventraal</i>	naar de buikzijde toe
<i>ventrikel</i>	kamerholte van het hart, holte van de hersenen
<i>vertebro-</i>	wervel-
<i>viraal</i>	m.b.t. een virus

<i>virus</i>	ziekteverwekker die kleiner is dan een bacterie
<i>visueel</i>	m.b.t. het gezicht
<i>visus</i>	gezicht
<i>vitaal</i>	levensnoodzakelijk
<i>VMP</i>	afk. vooruitgeschoven medische post
<i>vomitus</i>	braaksel
<i>WAPA</i>	afk. Wakker, Aanspreekbaar, Pijngevoelig, Areactief
<i>whiplash</i>	zweepslag, nekletsel bij een acceleratie-deceleratie trauma
<i>xyphoïd</i>	zwaardvormig aanhangsel
<i>Yankauer</i>	afzuigsonde met bolvormige top
<i>zygoma</i>	jukbeen

## 15.2 Vergelijkende woordenlijst

Deze vergelijkende woordenlijst zal je, als hulpverlener-ambulancier, helpen bij je contacten met anderstalige patiënten. Daarnaast kan de lijst een hulpmiddel zijn om enerzijds de communicatie tussen de Belgische hulpdiensten te bevorderen en anderzijds om de contacten met buitenlandse diensten te vergemakkelijken.

	FRANS	DUITS	ENGELS
<i>aangestelde</i>	préposé	Zentralist	dispatcher
<i>aangezicht</i>	visage	Gesicht	face
<i>aars</i>	anus	After	anus
<i>abces</i>	abcès	Abszeß	abcedation
<i>abdominaal</i>	abdominal	abdominal	abdominal
<i>abductie</i>	abduction	Abduktion	abduction
<i>achterlaten</i>	abandonner	hinterlassen	abandon
<i>achteroverliggend</i>	en décubitus dorsal	in Rückenlage	supine
<i>actieve kool</i>	charbon de bois activé	aktivierte Holzkohle	activated charcoal
<i>adductie</i>	adduction	Adduktion	adduction
<i>ademhaling</i>	respiration	Atmung	breathing
<i>ademweg</i>	voies respiratoires	Atemwege	airway
<i>ader</i>	veine	Vene	vein
<i>AIDS</i>	SIDA	AIDS	AIDS
<i>akuut</i>	aigu	akut	acute
<i>alvleesklier</i>	pancréas	Bauchspeicheldrüse	pancreas
<i>amfetamine</i>	amphétamine	Amphetamine	amphetamine
<i>amputatie</i>	amputation	Amputation	amputation

<i>angor</i>	angine	Angina	angor
<i>anisocoor</i>	anisocore	anisokor	anisocore
<i>antidoot</i>	antidote	Gegengift	antidote
<i>antigeen</i>	antigène	Antigen	antigen
<i>antilichaam</i>	anticorps	Antikörper	antibody
<i>arbeid</i>	travail	Wehen	labor
<i>arythmie</i>	arythmie	Arrhythmie	arrhythmia
<i>aspiratie</i>	aspiration	Aspiration	suction
<i>asystolie</i>	asystolie	Asystolie	asystole
<i>auditief</i>	auditif	auditiv	auditory
<i>autonoom</i>	autonome	autonom	autonomic
<i>baarmoeder</i>	matrice	Gebärmutter	uterus
<i>baarmoederhals</i>	col de l'utérus	Gebärmutterhals	cervix
<i>beademing</i>	ventilation	Beatmung	ventilation
<i>bekken</i>	bassin	Becken	pelvis
<i>beluistering</i>	auscultation	Auskultation	auscultation
<i>beroerte</i>	apoplexie	Apoplex	stroke
<i>besmetting</i>	contamination	Kontamination	contamination
<i>bevochtiger</i>	humidificateur	Befeuchter	humidifier
<i>bewusteloosheid</i>	inconscience	Bewußtlosigkeit	unconsciousness
<i>bezwijming</i>	syncope	Ohnmacht	syncope
<i>bilateraal</i>	bilatéral	zweiseitig	bilateral
<i>blauwe plek</i>	ecchymose	Ecchymose	bruising
<i>blauwzucht</i>	cyanose	Zyanose	cyanosis
<i>blindedarm</i>	appendice	Wurmfortsatz	appendix

<i>bloedbraken</i>	hématémèse	Blutbrechen	hematemesis
<i>bloeddruk</i>	tension artérielle	Blutdruck	blood pressure
<i>bloeding</i>	hémorragie	Blutung	hemorrhage
<i>bloedklonter</i>	caillot	Blutpfropf	thrombus
<i>borstbeen</i>	sternum	Brustbein	sternum
<i>borstkas</i>	cage thoracique	Brustkorb	thorax
<i>bot</i>	os	Knochen	bone
<i>bovenkaak</i>	maxillaire supérieur	Oberkiefer	maxillae
<i>braakreflex</i>	réflexe de vomissement	Brechreflex	gag reflex
<i>buikvlies</i>	péritoine	Bauchfell	peritoneum
<i>buisje</i>	canule	Kanüle	cannula
<i>buitenbaarmoederlijk</i>	ectopique	ektopisch	ectopic
<i>burgerlijk</i>	civil	zivil	civil
<i>BW</i>	SI	FW	FD
<i>CARA</i>	BPCO	CARL	COPD
<i>congestief hartfalen</i>	insuffisance cardiaque congestive	Stauungs- Herzinsuffizienz	congestive heart failure
<i>CPR</i>	RCP	HLW	CPR
<i>CVA</i>	AVC	HI	CVA
<i>debiet</i>	débit	Zeitvolumen	flow
<i>DGH</i>	AMU	DMH	Emergency Medical Care
<i>dikke darm</i>	colon	Dickdarm	colon
<i>doodgeboren</i>	mort-né	totgeboren	stillborn
<i>doorbloeding</i>	perfusion	Durchblutung	perfusion

<i>doorborend</i>	perforant	perforierend	penetrating
<i>druk</i>	pression	Druck	pressure
<i>drukmeter</i>	manomètre	Druckmesser	manometer
<i> Eierstok</i>	ovaire	Eierstock	ovary
<i>eiwit</i>	protéine	Eiweiß	protein
<i>elektromechanische dissociatie</i>	dissociation électromécanique	Elektromechanische Entkopplung	pulseless electrical activity
<i>embool</i>	embolie	Embolie	embolism
<i>enkel</i>	cheville	Fußknöchel	ankle
<i>fluijm</i>	expectoration	Auswurf	sputum
<i>frequentie</i>	fréquence	Frequenz	rate
<i>gangreen</i>	gangrène	Gangren	gangrene
<i>GCS (Glasgow Coma Scale)</i>	GCS ( <i>Echelle d'évaluation de Coma de Glasgow</i> )	GKS ( <i>Glasgow Koma Schale</i> )	GCS ( <i>Glasgow Coma Scale</i> )
<i>gedeeltelijk</i>	partiel	partiell	partial
<i>gedrag</i>	comportement	Verhalten	behavior
<i>geestelijk</i>	mental	mental	mental
<i>geestelijk</i>	psychique	psychisch	psychic
<i>geheugenverlies</i>	amnésie	Amnesie	amnesia
<i>geleiding</i>	conduction	Leitung	conduction
<i>geneeskundig</i>	médical	medizinisch	medical
<i>geneesmiddel</i>	drogue	Arzneimittel	drug
<i>gesloten</i>	fermé	geschlossen	closed

<i>gevaar</i>	danger	Gefahr	danger
<i>gevoeligheid</i>	sensibilité	Empfindlichkeit	sensibility
<i>gewricht</i>	articulation	Gelenk	joint
<i>gewrichtsband</i>	ligament	Gelenkband	ligament
<i>gif</i>	poison	Gift	poison
<i>golfhoogte</i>	amplitude	Amplitude	amplitude
<i>gouden uur</i>	heure d'or	golden hour	golden hour
<i>haarvat</i>	capillaire	Kapillare	capillary
<i>halsslagader</i>	carotide	Karotis	carotis
<i>hart- en bloedvatenstelsel</i>	circulation	Kreislauf	circulation
<i>hartinfarct</i>	infarctus du myocarde	Herzinfarkt	myocardial infarction
<i>hartspier</i>	myocarde	Herzmuskel	myocard
<i>harttamponade</i>	tamponnade cardiaque	Herzbeutel- tamponade	cardiac tamponade
<i>hartzakje</i>	péricarde	Herzbeutel	pericard
<i>Heimlich maneuver</i>	manœuvre de Heimlich	Heimlich- Handgriff	Heimlich maneuver
<i>hemostase</i>	hémostase	Blutgerinnung	haemostasis
<i>hemothorax</i>	hémothorax	Hämothorax	haemothorax
<i>hersenkneuzing</i>	contusion	Kontusion	contusion
<i>hersenschudding</i>	commotion cérébrale	Gehirn- erschütterung	concussion
<i>hersenvlamming</i>	accident vasculaire cérébral	Hirnsult	stroke
<i>hersenvliezen</i>	méninges	Hirnhäute	meninges
<i>herstel</i>	rétablissement	Erholung	recovery
<i>heuppan</i>	cotyle	Hüftpfanne	acetabulum

<i>hiel</i>	talon	Ferse	calcaneus
<i>hoeveelheid</i>	quantité	Quantität	quantity
<i>hoofdstrekking</i>	extension de la tête	Kopfüberstreckung	head-tilt
<i>houding</i>	position	Haltung	position
<i>inademen</i>	inhaler	Inhalieren	inhalate
<i>inademing</i>	inspiration	Einatmung	inspiration
<i>inname</i>	ingestion	Einnahme	ingestion
<i>inspuiting</i>	injection	Einspritzung	injection
<i>inwendig</i>	interne	intern	internal
<i>kaak-duw</i>	subluxation de la mandibule	Subluxation des Unterkiefers	jaw-thrust
<i>kamer</i>	ventricule	Herzkammer	ventricle
<i>kin naar boven</i>	traction antérieure du menton	Esmarch-Handgriff	chin-lift
<i>kinderziektenleer</i>	pédiatrie	Kinderheilkunde	pediatrics
<i>kleine hersenen</i>	cervelet	Kleinhirn	cerebellum
<i>knevel</i>	tourniquet	Knebel	tourniquet
<i>knieschijf</i>	rotule	Kniescheibe	patella
<i>koolstofmonoxyde</i>	monoxyde de carbone	Kohlenmonoxyd	carbon monoxyde
<i>koolzuurgas</i>	dioxyde de carbone	Kohlendioxid	carbon dioxide
<i>koorts</i>	fièvre	Fieber	fever
<i>koortsig</i>	fébrile	feberhaft	febrile
<i>kraakbeen</i>	cartilage	Knorpel	cartilage
<i>krachtsvermindering</i>	parésie	Schwäche	paresis
<i>kraken</i>	crépitation	Knacken	crepitation

<i>kransslagader</i>	artère coronaire	Herzkranzschlagader	coronary artery
<i>croep</i>	croup	Krupp	croup
<i>kunstmatig</i>	artificiel	künstlich	artificial
<i>kwaliteit</i>	qualité	Qualität	quality
<i>lichaamsslagader</i>	aorte	Aorta	aorta
<i>lichamelijk</i>	physique	physikalisch	physical
<i>lidmaat</i>	extrémité	Extremität	extremity
<i>lidmaat</i>	membre	Gliedmaße	limb
<i>long</i>	poumon	Lunge	lung
<i>longblaasjes</i>	alvéoles	Lungenbläschen	alveoli
<i>longontsteking</i>	pneumonie	Lungenentzündung	pneumonia
<i>longvlies</i>	plèvre	Lungenfell	pleura
<i>luchtpijp</i>	trachée	Luftröhre	trachea
<i>luchtpijptak</i>	bronche	Bronchien	bronchi
<i>masker met reservoir</i>	masque à réservoir d'oxygène	Maske mit Reservoirbeutel	nonrebreather mask
<i>middellijn</i>	ligne médiane	Mittellinie	midline
<i>middenrif</i>	diaphragme	Zwerchfell	diaphragma
<i>misbruik</i>	abus	Abusus	abuse
<i>miskraam</i>	fausse couche	Fehlgeburt	miscarriage
<i>moederkoek</i>	placenta	Nachgeburt	afterbirth
<i>MUG</i>	SMUR	NAW	MICU

<i>navelstreng</i>	cordon ombilical	Nabelschnur	umbilical cord
<i>netvlies</i>	rétine	Netzhaut	retina
<i>nevenwerking</i>	effet secondaire	Nebenwirkung	side effect
<i>NKO</i>	ORL	HNO	ENT
<i>OCMW</i>	CPAS	ÖSHZ	x
<i>oksel</i>	aisselle	Achselhöhle	armpit
<i>omtrek</i>	périmètre	Umriß	perimeter
<i>onderhuids</i>	sous-cutané	subkutan	subcutaneous
<i>onderkaak</i>	mâchoire	Unterkiefer	mandible
<i>onderkoeling</i>	hypothermie	Unterkühlung	hypothermia
<i>ongeval</i>	accident	Unfall	accident
<i>ontleedkunde</i>	anatomie	Anatomie	anatomy
<i>ontspanner</i>	détendeur	Auslöser	pressure regulator
<i>ontwenning</i>	sevrage	Entziehung	withdrawal
<i>ontwrichting</i>	dislocation	Luxation	dislocation
<i>oogkas</i>	orbite	Augenhöhle	orbit
<i>opname</i>	absorption	Absorption	absorption
<i>oppervlakkig</i>	périphérique	oberflächlich	peripheral
<i>optekenen</i>	enregistrer	notieren	registerate
<i>overgevoelig</i>	hypersensitif	überempfindlich	hypersensitive
<i>overgevoeligheid</i>	allergie	Allergie	allergy
<i>pees</i>	tendon	Sehne	tendon
<i>plaatjes</i>	plaquettes	Blutplättchen	platelets
<i>plaatselijk</i>	local	örtlich	local

<i>pletten</i>	écraser	zerquetschen	crush
<i>plots</i>	imprévu	plötzlich	sudden
<i>pols</i>	pouls	Puls	pulse
<i>polsslag</i>	pouls	Pulsschlag	pulse
<i>quadrant</i>	quadrant	Quadrant	quadrant
<i>ramp</i>	catastrophe	Katastrophe	disaster
<i>reiniging</i>	décontamination	Dekontamination	decontamination
<i>rib</i>	côte	Rippe	rib
<i>roodheid</i>	érythème	Rötung	erythema
<i>ruggenmerg</i>	moelle épinière	Rückenmark	medulla
<i>rusteloosheid</i>	agitation	Erregung	agitation
<i>schaafwonde</i>	abrasion	Schürfwunde	abrasion
<i>schedel</i>	crâne	Schädel	cranium
<i>schepbrancard</i>	scoop	Scoop	scoop stretcher
<i>scheur</i>	rupture	Riß	rupture
<i>schildklier</i>	thyroïde	Schilddrüse	thyroid
<i>schokgolf</i>	onde de choc	Druckwelle	blast
<i>shock</i>	choc	Schock	shock
<i>slaapverwekkend</i>	hypnotisant	einschläfernd	hypnotic
<i>slagader</i>	artère	Arterie	artery
<i>slagaderlijk</i>	artériel	arteriell	arterial
<i>slaperig</i>	somnolent	schläfrig	somnolent
<i>sleutelbeen</i>	clavicule	Schlüsselbein	clavicle

<i>slok darm</i>	œsophage	Speiseröhre	esophagus
<i>snijwonde</i>	lacération	Schnittwunde	laceration
<i>spalk</i>	attelle	Schiene	splint
<i>spier</i>	muscle	Muskel	muscle
<i>stelsel</i>	système	Apparat	system
<i>stemband</i>	corde vocale	Stimmband	vocal cord
<i>stilstand</i>	arrêt	Stillstand	arrest
<i>stoelgang</i>	selles	Stuhlgang	faeces
<i>stoma</i>	stomie	Stoma	stoma
<i>stomp</i>	contondant	stumpf	blunt
<i>straling</i>	radiation	Strahlung	radiation
<i>strotklepje</i>	épiglotte	Kehlkopfdeckel	epiglottis
<i>strottenhoofd</i>	larynx	Kehlkopf	larynx
<i>stuip</i>	convulsion	Konvulsion/Zuckung	convulsion/seizure
<i>stuitpresentatie</i>	présentation par le siège	Steißlage	breech presentation
<i>suikerziekte</i>	diabète	Zuckerkrankheit	diabetes
<i>teken</i>	symptôme/signe	Anzeichen/Zeichen	symptom/sign
<i>tekort</i>	insuffisance	Insuffizienz	insufficiency
<i>toesnoering</i>	constriction	Verengung	constriction
<i>toestand</i>	état	Zustand	status
<i>tussenkoms</i>	intervention	Intervention	intervention
<i>tussenschot</i>	cloison	Septum	septum

<i>uitademing</i>	expiration	Ausatmung	exhalation
<i>uitstulping</i>	prolapsus	Prolapsus	prolapse
<i>uitwendig</i>	externe	extern	external
<i>urinekanaal</i>	urètre	Harnkanal	urethra
<i>urineleider</i>	uretère	Harnleiter	ureter
<i>verantwoordelijkheid</i>	responsabilité	Verantwortung	responsibility
<i>verband</i>	pansement	Binde	dressing
<i>verband</i>	pansement	Verband	bandage
<i>verdovend</i>	narcotique	betäubend	narcotic
<i>verdrinking</i>	noyade	Ertrinken	drowning
<i>verduunning</i>	dilution	Verdünnung	dilution
<i>vergiftiging</i>	intoxication	Vergiftung	intoxication/poisoning
<i>verlamming</i>	paralysie	Lähmung	paralysis
<i>verrekking</i>	distension	Zerrung	strain
<i>versnelling</i>	accélération	Beschleunigung	acceleration
<i>verstopping</i>	occlusion	Verschuß	occlusion
<i>verstuiking</i>	entorse	Verstauchung	sprain
<i>vertraging</i>	décélération	Verlangsamung	deceleration
<i>vervoer</i>	transport	Transport	transport
<i>verwijden</i>	dilater	erweitern	dilate
<i>verwikkeling</i>	complication	Verwicklung	complication
<i>verwonding</i>	lésion	Verletzung	injury
<i>verzadiging</i>	saturation	Sättigung	saturation
<i>vochttopstapeling</i>	oedème	Ödem	edema
<i>voor</i>	antérieur	vorne	anterior

<i>voorkamer</i>	oreillette	Vorhof	atrium
<i>voorkeuze</i>	triage	Triage	triage
<i>vooroverliggend</i>	en décubitus ventral	in Bauchlage	prone
<i>voortijdig</i>	prématuré	vorzeitig	premature
<i>voortplanting</i>	reproduction	Fortpflanzung	reproduction
<i>vooruitduwen</i>	protrusion	nach vorne drücken	protrusion
<i>vruchtafdrijving</i>	avortement	Abtreibung	abortion
<i>WAPA</i>	EPADONO	WASA	AVPU
<i>werkwijze</i>	procédure	Vorgehensweise	procedure
<i>wervel</i>	vertèbre	Wirbel	vertebra
<i>wonde</i>	plaie	Wunde	wound
<i>wrijving</i>	friction	Friktion	friction
<i>zak-klep-masker</i>	ballon-valve-masque	Maske-Ventil-Beutel	bag-valve-mask
<i>zenuw</i>	nerf	Nerv	nerve
<i>ziekenwagen</i>	ambulance	Krankenwagen	ambulance
<i>ziekteleer</i>	pathologie	Krankheitslehre	pathology
<i>ziekteverwekkend</i>	pathogène	Krankheits-erregend	pathogen
<i>zuigen</i>	aspirer	saugen	suctioning
<i>zuigend</i>	soufflant	saugend	sucking
<i>zuurstof</i>	oxygène	Sauerstoff	oxygen
<i>zuurstofbril</i>	lunettes à oxygène	Sauerstoffbrille	nasal cannula
<i>zuurstoftekort</i>	hypoxie	Sauerstoffmangel	hypoxia
<i>zwaardvormig aanhangsel</i>	xyphoïde	Schwertfortsatz	xyphoid
<i>zweer</i>	ulcère	Geschwür	ulcer